

OPSTAND IN “HET AVONDLICHT”

Eenakter

door

AAD CASPERS

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.
Tel: 072 - 5 11 24 07
E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl
Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **OPSTAND IN “HET AVONDLICHT”** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **AAD CASPERS** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

© 2000 Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (YouTube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **10** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,

E-mail: rechten@toneelfonds.be. Telefoon (03)3.66.44.00,

Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

PERSONEN:

Hendrika Rijpaard - directrice

Inwonende bejaarden:

Willem de Bruin

Gijs Koekoek

Hein de Kriek

Alida Kuiken

Gerarda Appel

Josje den Draaier

Ankie - hulpje/werkster

Gabriël - jongeman uit de zaal

Angel - meisje uit de zaal

DECOR:

Een conversatiekamer in een bejaarden-pension. Het geheel is zeer sober aangekleed, met een paar tafeltjes en stoelen.

Twee jonge, heel moderne mensen, meisje en jongen, nemen voor de aanvang plaats in de zaal, tussen het publiek.

(Als het doek opengaat, zit Josje aan een tafeltje plaatjes in te kleuren in een kleurboek met waterverf uit een doosje met kleurtjes. Een kopje met water staat op tafel. Ze kijkt eens naar haar werk en slaakt een diepe zucht. Dan gooit zij haar penseel in het kopje water)

JOSJE: Bah, wat een kinderwerk....Oh, wat zou ik toch graag eens op een echt doek willen schilderen, zoals een echte kunstschilder.

HEIN: *(komt binnen, oud en stram maar nog met een militaire pas. Hij heeft een paar decoraties op zijn borst)* Zo zo, mevrouw den Draaier, alweer aan het schilderen? Lukt het een beetje?

JOSJE: Ach, meneer de Kriek, wat zal ik zeggen. Dit is toch maar kinderwerk. Ik zou zo graag eens echt willen schilderen, maar ja..... *(kijkt eens om zich heen)* Je weet dat mevrouw Rijpaard daar niet van gediend is, hè. Dat maakt te veel troep, zegt ze.

HEIN: *(gaat moeizaam bij haar aan het tafeltje zitten)* Ja, mevrouw den Draaier, er wordt ons niet veel meer gegund als je wat ouder bent. Weet je, vroeger, hè, toen ik nog zo'n ukkie was, toen mocht ik in de tram voor half geld...op een kinder- kaartje. En nou...nou mag ik weer voor half geld in de tram. Ze denken allemaal dat we kinds geworden zijn...jajaja.

JOSJE: Ja, precies, de mensen die nog jong zijn en het allemaal zo goed zeggen te weten, die snappen helemaal niets van ons.

HEIN: Juist. Ik ben vijfendertig jaar in het leger geweest en dan ga je met pensioen. Je wordt ouder en dan kom je hier terecht. Dan heb je afgedaan...

JOSJE: En dan gaan ze denken dat je niets meer kunt...en nergens meer behoefte aan hebt...of... eh...dement bent of zoiets...ha... en ik had nog zoveel plannen.

HEIN: Oh ja? Vertel daar eens iets meer over. Wat had u dan nog voor plannen? Mensen van onze leeftijd mogen toch geen plannen meer maken...die worden toch voor ons gemaakt!

JOSJE: Ja, dat heb ik in de gaten. Weet u, toen mijn man was overleden, ach, het was een beste man, hoor, maar hij maakte altijd de plannen en we deden ook altijd wat hij wilde. Maar toen hij er niet meer was, toen dacht ik: nu ga ik ook eens doen waar ik zin in heb. Maar ik moest mijn huis uit...en nu zit ik hier.

HEIN: Dan komt er van plannen maken helemaal niets meer, hè? Dat

doet dat Rijpaard...eh....nou ja...ik bedoel mevrouw Rijpaard nu allemaal voor ons.

JOSJE: Hou erover op, meneer de Kriek. Oh.....

RIJPAARD: *(komt op dat moment binnen)* Wat bent u aan het doen? Ik wil niet dat twee mensen van verschillende sekse zich met elkaar afzonderen en samen in een hoekje gaan zitten smoezen. Daar komt alleen maar ellende van.

HEIN: Moet u horen. Wij hebben ons helemaal niet afgezonderd en wij zitten ook helemaal niet te smoezen.

RIJPAARD: U moet mij niet tegenspreken, meneer de Kriek. Ik zie toch met mijn eigen ogen dat u hier samen dicht bij elkander zit te praten.

JOSJE: Maar mevrouw Rijpaard...we...we...

RIJPAARD: Houdt u zich ook stil! Ik wens geen tegenspraak. Ik heb het al vreselijk druk met zo'n huis vol met lastige oude mensen. En als ik dan ook nog van alles moet gaan tolereren, dan is in een tijd van ja en nee het hek van de dam. Ik wens niet dat twee mensen zich afzonderen in een kamer. *(Alida Kuiken en Gerarda Appel komen binnen)* Oh, het is goed dat jullie beiden net binnenkomen, dan horen jullie het ook. Ik heb net deze twee er streng over onderhouden dat ik per se niet wil, dat twee mensen van beiderlij kunne zich samen afzonderen en gaan zitten smoezen. Ik zal daar voortaan streng de hand aan gaan houden. Nu zal ik gaan kijken of ik de andere heren kan vinden, dan zal ik Ankie een kop koffie laten brengen. *(ze gaat af)*

HEIN: *(als ze weg is, heel kwaad)* Nou...nou...wat een...een...

JOSJE: *(legt haar vinger op de lippen)* Sssssttt..... *(gaat naar de deur en kijkt stiekem om de hoek)* Ze is weg. Wat wou u zeggen, meneer de Kriek?

HEIN: Wat ik wou zeggen? Dat dat rijpaard...een....een....ach nou ja, laat maar zitten ook. Dat mens, dat heeft geen hoofd, dat is...dat is een kernkop. *(tot de beide dames die net binnen gekomen zijn)* Wat staan jullie daar nou bedeesd te kijken! Ga toch zitten. Jullie zijn veel te bang voor haar.

ALIDA: *(en Gerarda gaan beiden zitten)* Ik wil wel even zeggen, meneer de Kriek, dat wij helemaal niet echt bang van haar zijn, maar wat kunnen we anders dan toegeven?

GERARDA: Ja, precies. U weet toch ook wel dat, als we haar

tegenspreken of op een andere manier tegen ons in het harnas jagen, zij gelijk met allerhande maatregelen komt aandragen! En we kunnen toch nergens anders heen.

JOSJE: Vorige week nog. Weten jullie nog wel, dat ik de hele week geen toetje kreeg! Alleen omdat ik een kop koffie had laten vallen. En ik kon er echt niets aan doen. Ik schrok zo van d'r toen ze ineens achter me stond.

ALIDA: Dat doet ze ook altijd op de meest ongelegen momenten hè, zo stiekem achter je komen staan, om te horen wat je zegt.

HEIN: Nou, maar ik vind dat we het niet allemaal meer hoeven te nemen. *(tot Alida)* Kijk, mevrouw Kuiken, en u ook, mevrouw Appel. Ik had het er daarstraks ook al met mevrouw de Draaier over. Wij worden hier veel te veel als kleine kinderen behandeld.

GERARDA: Ja, dat is wel zo, maar we kunnen er niets aan doen. Zij is hier de baas in huis en.... *(Willem en Gijs komen binnen)*

WILLEM: *(heeft de laatste woorden gehoord)* Ik denk dat ik wel weet over wie jullie het hadden...het paard zeker?

GIJS: Dat kan haast niet anders, als je praat over de baas spelen. Man, we leven hier toch als in een sprookje...we hebben de hele dag een heks in huis...haha...

HEIN: Als jullie maar weten dat ik er genoeg van heb. Ik neem het niet langer! *(slaat met zijn vuist op tafel en zit zich op te winden)* Wij zijn toch ook nog mensen, al zijn we dan oud.... we moeten... *(Rijpaard komt binnen gevolgd door Ankie met een blad koffie)*

RIJPAARD: Wat is dat hier? Meneer de Kriek, wat zit u zich op te winden. Zit u misschien weer te stoken? Ik denk dat ik u eens een weekje kamerarrest zal moeten geven.

HEIN: Ja...nou...nou...en dan denkt u zeker...

RIJPAARD: Houdt uw mond maar. Ik zie het alweer. Ik wil dat u direct naar uw kamer gaat.

WILLEM: Ja maar, mevrouw Rijpaard...nou moet u...

RIJPAARD: Houdt u ook uw mond, meneer de Bruin...of wilt u ook uw kamer opzoeken? Ik duld geen tegenspraak...van niemand...begrepen? *(niemand zegt iets en zij kijken allemaal naar de grond)* Meneer de Kriek, hebt u mij niet verstaan? U gaat naar uw kamer. Ik kom straks bij u om u de les te lezen. *(Hein verlaat sloffend de kamer)* En tilt u uw voeten op als u loopt. U verslijt onnodig de vloerbedekking.

JOSJE: Maar mevrouw, meneer de Kriek is toch...hij is toch niet.....
(*slaat haar handen voor haar ogen en snikt*)

RIJPAARD: Houdt u stil. Ik heb al gezegd dat ik geen tegen- spraak
duld. Ankie, geef de mensen hun koffie en ga weer aan je werk.

ANKIE: Ja, mevrouw. (*geeft allen hun koffie en legt troostend haar
hand op de schouder van Josje*)

RIJPAARD: Ankie, schiet een beetje op. Het is niet nodig dat het
personeel te familiair wordt met de patiënten. (*Ankie gaat af terwijl
zij nog eens omkijkt naar de oudjes*)

GIJS: Maar wij zijn toch helemaal geen patiënten? Wij zijn gewoon...

RIJPAARD: Stil!! Wat jullie zijn dat maak ik wel uit!

GABRIËL: (*gaat staan, midden in de zaal, en roept hard*) Hé, moet
dat zo doorgaan! (*als Rijpaard de zaal inkijkt*) Ja hier, hier ben ik.
Vindt u het nou nodig om die oude mensen zo af te blaffen!

ANGEL: (*is ook gaan staan*) Ik vind het schandalig! Moet u die oude
mensen daar nou zien zitten. Zijn ze daar nu oud voor geworden,
om zo behandeld te worden?

RIJPAARD: Wilt u zich er alstublieft niet mee bemoeien en ons
gewoon door laten gaan.

GABRIËL: Nee...nee, dat wil ik niet. Iedereen hier zit zich eraan te
ergeren.

ANGEL: U denkt toch niet dat deze mensen het leuk vinden om te
zien hoe een stel oudere mensen, die hun leven lang hard
gewerkt hebben, zo gekoeioneerd worden.

RIJPAARD: Ik begrijp niet waar u zich mee bemoeit. Zeker weer van
die rebelse jeugd, hè. Wilt u alstublieft de zaal verlaten en ons
verder laten gaan?

ANGEL: Nee, dat willen we niet. Wat denkt u wel!

GABRIËL: Wie denkt u wel dat u bent, dat u zo tekeer kan gaan?

RIJPAARD: Ik ben directrice van bejaardenhuis "Avondlicht" en ik wil
dat iedereen doet wat ik zeg en zich aan mijn regels houdt. En zo
niet, dan leg ik straffen op...zo. (*ze staat met haar armen over
elkaar de zaal in te kijken*)

GABRIËL: (*neemt Angel bij de arm en trekt haar mee*) Kom mee,
Angel, laten wij daar maar eens wat aan gaan doen. Ik denk dat
wij het beter kunnen. (*ze gaan samen naar voren en springen het
toneel op*) Als u denkt dat wij dit zomaar door laten gaan dan hebt

u het mis, mevrouw...eh...

JOSJE: Rijpaard, ze heet mevrouw Rijpaard.

ANGEL: Zo, dan mag u nog blij zijn dat we u niet opzadelen.

RIJPAARD: Op...opzadelen! Wat denken jullie wel!. *(tot de mannen)*
Helpt u mij om deze rebellen eruit te gooien... Ik beveel het jullie!

GIJS: Ho ho, mevrouw Rijpaard, u moet ons geen bevelen gaan geven, hoor.

WILLEM: Precies, mevrouw, wij laten ons geen bevelen meer geven...uit!

JOSJE: *(zit op haar stoel te wippen)* Goed, jongens, goed zo!

RIJPAARD: Houdt u uw mond, mevrouw den Draaier. Ik wil dat u direct naar uw kamer gaat. Wat denkt u wel! U bent al net zo opstandig als die meneer Kriek die ik net naar zijn kamer heb gestuurd.

GERARDA: Ja, dat is het, we komen in opstand.

ALIDA: Ja, goed zo, Gerarda, dat doen we: we komen in opstand. We laten ons niet meer koeioneren door een... rijpaard.

GIJS: Haha, ik zie het al in de kranten staan: "Opstand in Avondlicht". Haha...

RIJPAARD: "Opstand in Avondlicht?" Wat denken jullie wel! Ik ben er ook nog. Ik bel gelijk de politie.

GABRIËL: U belt helemaal geen politie en u gaat nu naar uw kamer.

ANGEL: Ja, u gaat naar uw kamer en wij zullen de boel hier eens reorganiseren. Het wordt hoog tijd dat deze lieve mensen eens door krijgen, dat er ook op oudere leeftijd nog wel een reden om te leven is.

RIJPAARD: Ik?? Naar mijn kamer??? Ik ga helemaal niet naar mijn kamer. Ik gooi jullie er allemaal uit!

GABRIËL: U gooit er niemand uit, mevrouw Rijpaard. *(strekt zijn hand uit en wijst met uitgestoken vinger naar Rijpaard)* U gaat nu onmiddellijk naar uw kamer en u komt er pas af als deze mensen dat willen. *(Rijpaard kijkt verbijsterd en gaat schoorvoetend achteruit de kamer uit)*

JOSJE: Hoe...hoe...hoe krijgt u dat voor elkaar, meneer...eh...

WILLEM: Ja, wie zijn jullie eigenlijk? Jullie zijn nog zo jong.

GABRIËL: Doet dat er eigenlijk iets toe...wie wij zijn? Wij konden het gewoon niet meer aanzien dat jullie zo naar behandeld werden.

ANGEL: Hij heet Gabriël, en al zijn we jong, we zijn in elk geval eerlijk. Wij willen jullie graag helpen om van dat mens af te komen...Mijn naam is Angel.

GIJS: Jullie hebben het nu wel voor elkaar dat Rijpaard de deur uit is, maar als jullie straks weg zijn moeten wij het natuurlijk wel bezuren.

GERARDA: Maar ik vond het toch wel leuk dat zij zo in moest binden.

ANGEL: Wij zijn gewoon een paar bezoekers hoor, die toevallig daar zaten. *(wijst de zaal in)*

GABRIËL: Wij konden het gewoon niet aanzien dat u zo werd behandeld door deze vrouw.

ANGEL: Wat had u zelf voor verwachtingen toen u hier kwam wonen?

ALIDA: Nou, ik kon niet meer alleen wonen, zei mijn zoon...en toen ben ik hier terechtgekomen. Eigenlijk ging ik nog wel graag ook, maar ik had iets heel anders verwacht.

JOSJE: Precies. Ik had ook verwacht dat wij het hier veel gezelliger zouden hebben. Allemaal mensen van dezelfde leeftijd, die een beetje hun hobby's konden bijhouden en gezellig wat praten met elkaar.

GERARDA: Ja, en...en wat spelletjes doen en ..en wat plezier hebben zodat het nog een beetje zin heeft om te leven.

ANGEL: Nou, maar dat gaan we dan toch doen. Kan er iemand van u die andere meneer halen die naar zijn kamer is gestuurd?

WILLEM: Oh, dat zal ik wel even doen.

GABRIËL: En het personeel? Dat moet ook gewaarschuwd worden. Kunt u daar wel mee opschieten...?

JOSJE: Oh, ja, dat is Ankie. Dat is een heel lief meisje.

WILLEM: Die zal ik ook gelijk wel even roepen. *(gaat af)*

GIJS: Zijn jullie nou niet bang dat zij, ik bedoel natuurlijk dat Rijpaard ons straks vreselijk zal straffen als jullie weer weg zijn?

ANGEL: Nee hoor, als zij ziet dat het ook anders kan, zal zij ook wel veranderen.

GABRIËL: Ik zal eerst eens gaan kijken in het magazijn of iets wat daarvoor doorgaat. Het is toch te gek dat er hier niets is waar jullie

je mee kunnen bezighouden.

ANGEL: Ik ga met je mee, Gabriël.

GABRIËL: Dat is goed, Angel. Kom maar mee, dan zullen we eens zien of er niets in dit huis is. We zijn zo terug. *(gaan beiden af)*

ALIDA: Nou, ik geloof dat we wel iets hebben aangehaald door ons tegen Rijpaard te keren.

GERARDA: Als wij het maar eens zijn en ons er niet meer onder laten krijgen. *(Ankie komt binnen gevolgd door Willem en Hein)*

ANKIE: Wat hoor ik nu toch allemaal? Meneer de Bruin hier vertelt me zulke wilde verhalen, dat ik er geen touw meer aan vast kan knopen.

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

TONEEL
UITGEVERIJ **INK**

“Samenspelen” is ons motto